

Sogn og Fjordane har stadig vekk ubesatte tannlegestillinger:

Ønsker stabilitet

I Sogn og Fjordane står per i dag syv av 43 tannlegestillinger i Den offentlige tannhelsetjenesten ubesatt. Vakanser er noe man er vant til, men ofte er man forundret over hvor det er vanskelig å få folk til å jobbe, og problemene er slett ikke alltid størst ved enmannsklinikkene. En annen ting å undres over er at det er få tyskere i dette vestlandsfylket som har både fjord og fjell å tilby.

Det er overtannlegemøte i Sogn og Fjordane, i Fylkeshuset i Leikanger, og datoen er 31. mars. I Sogn og Fjordane har de driftsavtale og fylkestannlegen er blitt direktør. Det er altså direktøren for tannhelsetjenesten, Gjertrud Bøe,

som har samlet overtannlegene i de fire distriktene Indre Sogn, Indre Fjordane, Ytre Fjordane og Ytre Søre til et av årets seks møter, og denne gangen er også de tillitsvalgte i tannhelsetjenesten tilstede ved deler av møtet.

– Hvordan er bemanningssituasjonen og rekrutteringen til offentlige stillinger her i Sogn og Fjordane?

– Selv om vi hører fra andre steder i landet at nyutdannede tannleger i økende grad søker offentlige stillinger har vi ikke merket så mye til det her i fylket. Vi har stadig vekk en del vakanser, og har nylig lyst ut syv ledige tannlegestillinger, av totalt 43 opprettede stillinger. Akkurat nå er situasjonen verst i Indre Sogn, hvor

de mangler fire. Men dette forandrer seg stadig og vi er ofte forundret over hvor det viser seg å være problematisk å få bemanning. Det er nemlig slett ikke alltid slik at problemene er størst ved enmannsklinikkene, som vi har ganske mange av. Totalt har vi 35 klinikker fordelt på de fire distriktene i fylket, seks av dem er ambuleringsklinikker. Aktiviteten er høy og vi får gjort mye, og tross lav bemanning stadig mer, av det vi skal. Det skyldes at mange av de ansatte tar ansvar, også utenfor egen klinikk og egne pasienter. Dessuten holder vi oss innenfor budsjettene. Det ser vi oss fornøyd med. Vi har store investeringer foran oss. I disse dager installeres Opus ved alle klinikkene, for eksempel.

Det mangler litt på den teknologiske siden her i fylket, men det håper vi å få rettet opp, blant annet ved at det forhåpentlig blir bevilget penger til digitalt røntgen for alle i 2005. Foreløpig er det bare to offentlige klinikker som har dette.

– Er dere også invadert av tyske tannleger, slik resten av distriktene synes å være etter hvert?

– Nei, det kan vi ikke si. Vi har to tyskere, en nederlander og en svenske, og det er det vi har av utlendinger i tannlegestillinger. Men vi kommer til å gjøre fremstøt for å se om vi kan rekruttere flere fra Tyskland.

– Hvordan er det med samarbeid mellom det offentlige og pri-

Med fjord og fjell i bakgrunnen og solen i øynene, fra venstre: Tillitsvalgt Sissel Kristiansen Brun, overtannlege Halvor Solheim, tillitsvalgt Kjersti Trude Høyheim, ansatte ved direktørens kontor Britt Sønnesyn og Målfrid Reppen, overtannlege Vemund Øiestad, direktør Gjertrud Bøe, overtannlege Erik Orten, tillitsvalgt Linda Lekang Skålsvik, tillitsvalgt John Svanevik og overtannlege Lars Øyvind Vikesland.

vatpraktiserende tannleger om oppgavene med prioritert klientell, slik Helsedepartementet har foreslått som en mulighet for å løse bemanningsproblemene i Den offentlige tannhelsetjenesten?

– Enkelte av våre klinikker, blant annet Eid, har kjøpt en del tjenester fra private, men det er ikke etablert noen permanente ordninger, og vi har ikke fått noen nye samarbeidsformer i det siste. Men vi tenker på om det kan finnes muligheter for mer samarbeid, og noen av oss lurer på om vi skal søke prosjektmidler for å utrede disse mulighetene nærmere. Gjennomsnittsalderen i det offentlige er høy, halvparten av de som jobber her er over 55 år og vi vet at enkelte har

tenkt å gi seg så snart de kan, det vil si når de fyller 62. Tidligere var offentlig ansatt personell stabil arbeidskraft. Men de som er blitt ansatt etter 1995 har kommet og gått. Vi opplever derfor bemanningssituasjonen som utrygg og labil og kunne godt tenke oss noen samarbeidsløsninger med de private for å få det mer stabilt og sikre behandlingen av de prioriterte gruppene.

En spørreundersøkelse blant de ansatte over 50 år, gjengitt i Sogn og Fjordane fylkeskommunes årsmelding for tannhelsetjenesten for 2003, viser at det er særlig to ting som skal til for å beholde arbeidskraften; like god lønnsutvikling for eldre som for yngre arbeidstakere og fleksibel

arbeidstid. Moderne utstyr og mulighet til å holde seg faglig oppdatert var også uttrykte ønsker. Dette er noe direktøren og hennes medhjelpere vil ta tak i, samtidig som de arbeider for å legge forholdene til rette for at yngre tannleger skal se en fremtid i offentlig tjeneste.

De yngre tannlegene gir klart uttrykk for at de ønsker å arbeide i større faglige fellesskap. Ved siden av personellmessige og økonomiske vurderinger ser derfor tannhelsetjenesten i Sogn og Fjordane nødvendigheten av at klinikkstrukturen vurderes på nytt.

Tekst og foto: Ellen Beate Dyvi

Sogn og Fjordane prøver å få sine egne tilbake:

Tilhørighet betyr mye

Lederen for Sogn og Fjordane tannlegeforening, Tor Galaasen, er offentlig ansatt og jobber ved enmannsklinikken i Eivindvik, når han ikke ambulerer til nabokommunen Solund. Han nitriver ytterst i havgapet, og mener at rekruttering til distriktet dreier seg vel så mye om tilhørighet som om lønn.

Er lokalforeningen engasjert i rekrutteringen til offentlige stillinger i fylket?

– Vi er opptatt av det, men ikke direkte engasjert i noen tiltak. Vi har hørt fra noen privatpraktiserende tannleger som trenger assistenter, og som i den forbindelse har henvendt seg til fakultetene for å få navn på studenter fra fylket, for å gå direkte på dem. Men i motsetning til fylkestannlegen får visst ikke de private opplysninger om studenter fra fylket fra fakultetene. Det er kanskje regler for sånt. Det forslaget jeg kan komme med er at de setter opp

oppslag på egnet sted ved fakultetene, så kan studentene ta kontakt selv hvis de er interessert. Jeg tror vi må satse på effekten av tilhørighet når vi skal rekruttere tannleger hit til Sogn og Fjordane, og få dem til å bli værende. Det snakkes så mye om lønn, men jeg tror tilhørighet er vel så viktig, og føler det veldig på meg selv. Jeg kunne vanskelig tenke meg noe annet enn det jeg har valgt. De som har røtter her eller er gift med en som har det, de blir her.

– Kan det offentlige satse på hjelp hos privatpraktiserende når det røyner på?

– Nei, det tror jeg ikke. Alle tannlegene i Sogn og Fjordane har for mye å gjøre, så å få hjelp i privat sektor tror jeg er nesten umulig.

– Hvilke andre saker er lokalforeningen opptatt av?

– En stor sak som vi har jobbet mye med er tannlegevaktordningen. Diskusjonen har dreid seg om vi skal ha det eller ikke. Det som uten tvil gjør det veldig vanskelig her i fylket er geogra-

fien. Hvis vi har vakt ett sted, vil det kunne ta en halv dag for en pasient å komme seg dit. Selv med vakt tre steder vil det være for langt å reise for mange. I tillegg koster det for mye og ingen er villige til å betale for det. Så vi er kommet til at vi ikke kan tilby vaktordning nå. I stedet har vi opprettet en liste over alle tannleger, som alltid ligger i oppdatert versjon på Internett, og som vi i papirversjon har distribuert til alle primærlegene i fylket. Dette er en kompromissløsning, men det er det beste vi kan tilby i øyeblikket. Nå gjelder det å få gjort den kjent, det er nemlig ikke så mange som vet om denne listen ennå, og vi ser at det er få besøk på nettet, avslutter Tor Galaasen.

Ellen Beate Dyvi